

PES GORDON

MÁRIA
VRKOSLAVOVÁ-ŠEVČÍKOVÁ

A JEHO
PRIATELIA

PES GORDON
A JEHO
PRIATELIA

*Veľké ďakujem manželovi Jaroslavovi za trpezlivosť
a lásku, s ktorou vykonával všetky domáce práce
a umožnil mi plne sa venovať písaniu tejto knihy.*

Pes má v živote len jediný cieľ... darovať svoje srdce.

J. R. Ackerley / 1896 – 1967 /

*Venujem policajtom a záchranárom, ktorí tento vzácný dar prijali
a s darcom vytvorili nerozlučné partnerstvo.*

Venujem veterinárom a dobrovoľníkom v útulkoch.

Venujem všetkým milovníkom zvierat.

MÁRIA VRKOSLAVOVÁ-ŠEVČÍKOVÁ

PES GORDON **A JEHO** **PRIATELIA**

Text © Mária Vrkoslavová-Ševčíková 2018

Photographs © Autor's archive, Andrej Barta, Jozef Černák, Fotolia, Alenka Giertlová, David Michalák,
Pixabay, Silvia Schmuckerová, Tomáš Tišťan, Šárka Vrbová, Viera Zeminová
Slovak edition © Perfekt 2018

Publikáciu z verejných zdrojov podporil

PES GORDON A JEHO PRIATELIA

Autor: Mária Vrkoslavová-Ševčíková

Fotografie: Archív autorky, Andrej Barta, Jozef Černák, Fotolia, Alenka Giertlová, David Michalák,
Pixabay, Silvia Schmuckerová, Tomáš Tišťan, Šárka Vrbová, Viera Zeminová

Zalomenie a príprava tlačových podkladov: Veronika Sabovčíková, DTP Perfekt, a. s.

Vydal Perfekt, a. s., ako svoju 805. publikáciu.

Rok vydania: 2018

Prvé vydanie

Tlač: KASICO, a. s., www.kasico.sk

Knihu si môžete objednať vo vydavateľstve PERFEKT, Cukrová 14, 811 08 Bratislava,
tel.: 02/524 99 785, e-mail: odbyt@perfekt.sk alebo kúpiť v Kníhkupectve Vojtecha Zamarovského,
Karpatská 7, 811 05 Bratislava 1, alebo na www.perfekt.sk so zľavou 30 %.

Elektronickú verziu tejto knihy si môžete kúpiť na internetových portáloch
www.martinus.sk, www.dibuk.sk.

ISBN 978-80-8046-887-3

www.perfekt.sk

*Môj život trvá desať až pätnásť rokov.
Každé odlúčenie od Teba znamená utrpenie.
Pomysli na to ešte pred tým, ako si ma zaobstaráš!
Daj mi čas porozumieť, čo odo mňa očakávaš!
Pestuj si ku mne dôveru – ňou žijem!
Nikdy ma dlho netrestaj a nezatváraj ma za trest.
Ty máš svoju prácu, zábavu a priateľov – ja mám iba Teba...
Často sa so mnou rozprávaj.
Nerozumiem Tvojim slovám, ale rozumiem Tvojmu hlasu.
Buď si vedomý toho, že nikdy nezabudnem na to,
ako sa so mnou zaobchádzalo!
Pomysli pred tým, ako ma udrieš, že moje čeľuste môžu ľahko
rozdrviť kosti Tvojej ruky,
ale to nikdy nevyužijem...
Kým mi pri práci budeš mrzuto vyčítať neochotu, skús si uvedomiť,
že ma možno trápi nevhodná potrava, možno som bol dlho na slnku
alebo už mám slabé a opotrebované srdce...
Postaraj sa o mňa, keď zostarnem – Ty budeš tiež raz starý.
Buď so mnou v každej mojej ťažkej chvíli.
Nikdy nepovedz: „Nemôžem sa na to pozerať“
alebo
„Nech sa to stane za mojej neprítomnosti.“
S Tebou bude pre mňa všetko ľahšie.*

PRÍBEHY POKRAČUJÚ

Život sa nezastaví a čas plynie rovnako rýchlo, niekedy aj pomaly, vám dvojnoháčom i nám štvornoháčom. Viem to, lebo som Gordon – čokoládový kokeršpaniel, ktorý si všíma svoje okolie a ktorý so svojou dvojnoháčkou zapisuje všetko, čo prežil. Viem to aj preto, lebo som už dospelý pes, ktorý nedávno oslávil piate narodeniny. Mám šesť potomkov, ktorí vo svojich rodinách šíria slávu nášho čokoládového rodu. Občas si spomeniem aj na moju veľkú, vy ľudia tomu hovoríte životnú, lásku. Na čierneho kokriu krásavicu Diamant. Od poslednej návštevy u Imricha som ju viac nevidel, ale od mojich dvojnoháčov som sa dozvedel, že sa s Imrichom odsťahovala ďaleko, veľmi ďaleko na sever – až do Nórska. O Imrichovom vedeckom výskume sa dozvedeli aj v tejto studenej krajine, v ktorej si našiel druhý domov, dlhonožú plavovlasú dvojnoháčku aj zaujímavú prácu. A Diamant, moja krásna čierna družka, musela tam, kam šiel jej pán. Mne zostala len spomienka na jedno krásne slnečné popoludnie na čistinke v lese a na naše spoločné šteniatka. Asta, Aron, Artur, Aida, Azor a maličký hebučký čokoládový Amon... Ako len ten čas letí, veď už majú asi dva roky...

Takéto myšlienky mi vírili v hlave v jedno chladné zimné popoludnie. Vonku mrzlo – možno až priveľmi. Cestičky okolo nášho domu boli husto posypané soľou, hoci snehu bolo len tak, aby sa nepovedalo, že u nás nesnežilo. Ležal som vo svojom peleštku, hudba tiško hrala, presne tak, ako to má Backa rada. Uchom som si zakryl jedno oko a druhým som pozoroval okolie. Skrátka – nuda. Ale aj taká príjemná rodinná pohoda. Backa, Jarko a ja. Ich pes, ich priateľ, spoločník, ale najmä – člen rodiny, ako to často a radi zdôrazňujú. A ja viem, že som len ich a oni sú moja svorka, ktorá ma stále zahŕňa veľkou láskou. Len ja som občas mrzutý a aj maznať sa mi chce akosi pomenej. Niekedy na nich aj zavrčím. Viem, nemal by som – ale my psi sme už takí. Svoju nevôľu prejavujeme vrčaním. Ale nikdy – ani v myšlienkach – by mi nenapadlo porušiť najdôležitejší psí zákon, ktorý znie:

„Ak svojho pána uhryzneš, veľký trest ťa neminie!“

Backa sa pri mojom vrčaní aj trošku zľakne, ale Jarko mi hneď pohrozí prstom a dôrazne povie:

„Gordík, vieš, že vrčať sa nesmie! Ako sa to správaš? Si predsa dospelý pes, ktorý chodí na besedy do škôl. Čo by si o tebe deti pomysleli, keby vedeli, že na nás vrčíš?“

No, čo by si pomysleli? Nič – lebo ja v škole na nikoho, ale najmä na deti, nevrčím – ba naopak. Teším sa na každé stretnutie s nimi. Do školy sa ponáhľam tak, že ma Jarko sotva udrží na vôdzke. A pani učiteľky so smiechom hovoria:

„Gordon, keby všetky naše deti chodili do školy tak radi ako ty – to by bola radosť učiť!“

Aj do žiackej knižky mi pribúdajú len jednotky, hviezdíčky, včielky a samé dobré zápisy. Lebo, možno tomu neveríte, ale ja mám ozajstnú žiacku knižku. Takú, akú majú všetky deti, ktoré chodia do školy. Tých „žákuľ“ mám dokonca sedem! Lebo odvtedy, čo som dostal svoju prvú žiacku knižku, prešiel už nejaký čas. Vypísaných mám už šesť a do tej siedmej mi pani učiteľky ochotne a radi pridávajú dobré zápisy a jednotky, niekedy aj s piatimi hviezdíčkami. Veru, taký som ja pes!! Veď sa všade, kam prídem, známkami a zápsmi patrične pochválím. Nech všetci vedia, že som možno jediný pes na svete, ktorý má žiacku knižku. Dokonca aj v televízii bola o mne reportáž, v ktorej som svojou labou potvrdil, že tá „žákula“ je moja! Vidíte, hovorím jej tak ako niektoré decká, ako som to počul v škole. Pri ukazovaní žiackej knižky som však veľmi pyšný a s hlavou v oblakoch sa obzerám okolo seba:

„Pozrite sa na mňa – ja nie som obyčajný pes, ja som Gordon, ktorý...“

Vtedy ma Backa rýchlo uzemní: „Všetci vieme, že si Gordon, aj to, že máš žiacku knižku a veľa kamošov na Facebooku. Ale zato nemusíš byť taký pyšný ako Hercule Poirot...“ To je také jej prirovnanie, lebo tohto hrdinu detektívok má veľmi rada.

Nudné zimné popoludnie sa pomaly vlieklo a ja som netrpelivo čakal, kedy so svojimi dvojnoháčmi pôjdem na pravidelnú prechádzku...

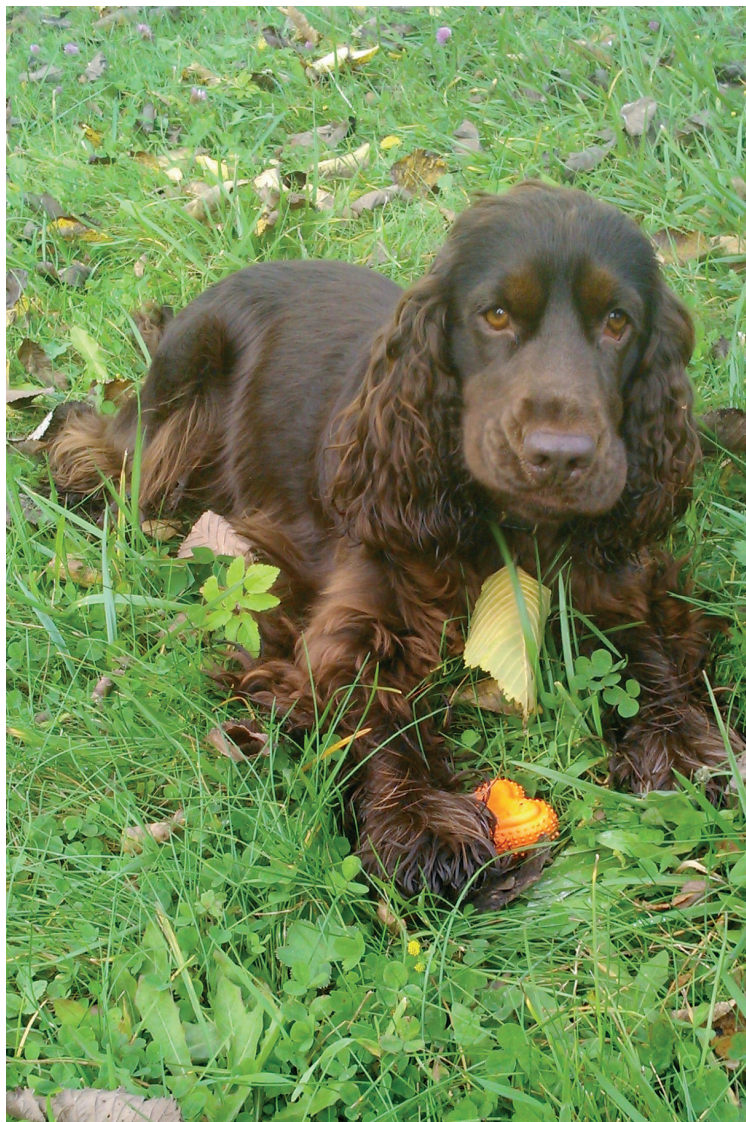

NOVÍ KAMOŠI

Nič zvláštne som neočakával, lebo naša svorka zo psej lúčky sa zmenila a ja len občas stretnem mojich kamarátov Daisy, Luckyho alebo Lilku. Nedávno som sa dozvedel, že môj veľký kamoš Eliot už nie je medzi nami – aj on už odišiel do psieho nebička. Je mi smutno za jeho vždy vyškerenou papuľkou, ktorou ma zvyčajne vítal na psej lúčke... Spomenul som si na deň, keď ma v poli zachránil pred túlavými psami. V ten deň sa začalo naše priateľstvo. Ako je to už dávno! Veru, partia starých kamošov sa rozpadla, ich dvojnoháči s nimi nechodia von tak často ako kedysi. Vyhovárajú sa, že majú iné starosti... Ale i tak veľmi rád chodím von. Jarko dodržiava naše pravidelné prechádzky, na ktorých sa teraz stretávam s malým čiernym havinom, ktorý má zaujímavé meno – jeho dvojnoháčka ho volá Dicko. Je to veselý, vždy od ucha k uchu vysmiaty šibal, s ktorým na prechádzkach občas stvárame rôzne „pestvá“. Najradšej sa preťahujeme o hračku alebo beháme po celej lúčke. Keď sme poriadne unavení, sadneme si a vzájomne si čistíme kožuchy.

Márne sa však obzerám, či niekoho zo starej partie predsa len nestretnem... Stále nosím v papuľke svoju obľúbenú hračku, aj šišky zbieram, ale už to nie je také veselé ako kedysi.

Ale ani veľmi smutné! Som spoločenský a priateľský pes, mám rád dvojnoháčov i štvornoháčov a rád sa s nimi

To som ja – hlavný hrdina tejto knihy – Gordon

zoznamujem. Na prechádzkach každý deň spoznávam nových kamarátov. S niektorými som kamoš len chvíľu, s inými sa kamarátim dlhšie. S niektorými, ako je Daisy, sa kamoším „odjakživa“. Veď viete, ako to medzi nami – psami – chodí. Stretneme sa, privoniam si, chvíľu sa okolo seba točíme a hneď zistíme, či budeme priatelia alebo nie. Okrem kamošov, s ktorými sa stretávam na „psej lúčke“, mám aj špeciálnych facebookových kamošov. Je ich veľa, ale so všetkými nie som v každodennom kontakte. V ten deň, keď sa na mojej facebookovej stránke objavil nový priateľ Juraj z rázovitej horehronskej obce Závadka nad Hronom, som ešte netušil, že spolu s Jurajom získam aj veľkého čierneho kamoša Daga. Samozrejme, že je to štvornoháč. A nie len taký hocijaký! Dag je obrovský pes, akého som doteraz nevidel, ale ani nepoznal. Dokonca ani na výstave psov nie! Keď mi prostredníctvom svojho pánta Juraja napísal, že je novofundlandský pes a váži osemdesiat kilogramov, pomyslel som si: To je ale kus psa! Kam sa ja s mojimi pätnástimi kilečkami na neho hrabem?! Časom som sa presvedčil, že môj kamoš Dag je – osemdesiat kilogramov dobroty a lásky. Je to pes, ktorý je známy svojou priateľskou a láskavou povahou. A to ešte nie je všetko. Dag bol pred Vianocami veľmi tajnostkársky. Niečo spolu s Jurajom chystali, ale sľubované prekvapenie ani za nič neprezradili. Márne som sa spytoval, na ich stránke som dlho nič nové nevidel. Keď sa však na Vianoce v rodine lesníka Juraja a jeho verného Daga objavila malá biela guľôčka s menom Kazan, hneď som vedel, že mám ďalšieho veselého kamoša – stredoázijského ovčiarskeho psa, ktorý bude v dospelosti taký veľký a silný ako Dag. Zatiaľ si s Jurajom a jeho štvornoháčmi píšem cez Facebook, ale sľúbili sme si, že sa čoskoro v obci pod Kráľovou hoľou stretneme.

Ale aj pre vás mám jedno veľké a jedno malé prekvapenie. Asi tušíte aké?! Alebo si myslíte, že sa chcem len vychvaľovať? Myslíte si, čo chcete, ja som sa s mojou Backou a tetou, ktorá dbá, aby z textu bola pekná kniha, rozhodol, že veľkého čierneho Daga a zatiaľ malého bieleho Kazana uká-

žem aj vám. Ako to urobím? Predsa veľmi jednoducho! Pre psa, ako som ja, to nie je žiadny problém! Vložíť do tejto knihy ich najkrajšie fotografie. Dúfam, že vás poteší, keď z niektorej stránky knihy „vykuknú“ moji kamaráti a veselo sa vám prihovoria. Budete mať takú radosť, ako mám ja, keď si každý deň čítam na Facebooku ich správy.

Facebookový priateľ zo Závadky nad Hronom Kazan so svojimi súrodencami

Som Kazan a narodil som sa v októbri 2017

Kapitán Jozef a jeho „partáči“

POLICAJTI A ICH HRDISKÍ PSI

POLICAJTKA NORA A OXY

Zrazu som spozornel. Zdalo sa mi, že po našej lúčke beží Derick. Viem, že už dávno sa z našej lúčky odsťahoval, ale čo ak je to on? Naš rešpektovaný vodca svorky! Práve sa zastavil pri snehuliakovi, ktorý vyzeral smiešne, lebo sa nakláňal na jeden bok.

Ten už dlho nevydrží, pomyslel som si pri pohľade na topiaceho sa snehuliaka a radostne som zaštekal: „Derick, Derick!“ Pozrel som na Jarka a rýchlo sa rozbehol za kamošom. Vtom som si všimol, že pes pri snehuliakovi poskakoval okolo neznámej vysokej dvojnoháčky, ktorá mu hádzala loptičku. Pes sa zakaždým rozbehol, loptičku ešte vo vzduchu chytil a ochotne jej ju položil k nohám. Potom sa spôsobe posadil k jej ľavej nohe a čakal na ďalší hod.

Fiha, ako ochotne aportuje a aký je disciplinovaný, s obdivom som hľadel na psa. Vtom som si uvedomil niečo dôležité: Derick vždy chodil s pánom... Zavetril som nosom a smutne som si pomyslel: Toto nie je náš vodca svorky zo psej lúčky, náš kamoš Derick! I keď sa na neho veľmi podobá! A keby s ním aj bol chlap, nie je to Derick! Na svoj nos sa môžem vždy spoľahnúť. A teraz cítim, že ten pes taký veľmi podobný Derickovi nie je pes, ale sučka.

„To nič, nech je to aj sučka, i tak sa s ňou musím zozná-

miť!“ s hlasným brechotom a vyplazeným jazykom som sa rozbehol k novej havine a jej paničke.

„Hav-hav – teba som tu ešte nevidel,“ brechal som, celým telom som sa od radosti točil a chvostom udieral do novej kamošky. Vôbec mi neprekážalo, že havina je odo mňa oveľa väčšia a silnejšia. A že by sa so mnou nechcela kamarátiť? Áááale, to predsa nie! Všetci psi z okolia sú moji kamoši! Jedni lepší, iní horší, ale sú kamoši! Veď som predsa Gordon – pes, ktorý... No, veď viete. A havine, zdá sa, vôbec neprekážalo, že sa okolo nej krúti malé hnedé chlpaté kľbko s prenikavým brechaním. Rozvážne sa na mňa pozrela, priateľsky mi oblizla oko a hlbokým hlasom zaštekala:

„Ahoj, maličký – ja nie som Derick, ani ho nepoznám. Len včera som sa sem so svojou paničkou prisťahovala. Ja som,“ vypla hrud', pyšne zdvihla hlavu, uši rovno postavila a vznešene povedala, „volám sa Oxy a som belgická ovčička!“ Vtedy k nám prišiel aj Jarko s Backou. S dvojnoháčkou, ktorá má sučku s takým zvláštnym menom, sa pozdravili a začali sa rozprávať. Neviem, o čom sa spolu rozprávali, lebo som práve obiehal šípkový kríček, chvostom som z neho ometal sneh a celý rozradostený som svojím štekaním dával novej kamoš-

„Psia policajтка“ Oxy – Gordonova nová kamoška

ke najavo, že sa mi páči a teším sa, že sa budeme stretávať na psej lúčke.

„Si prvý pes, ktorého som tu stretla. Hoci...“ znova sa vystrela a dopovedala, „v práci nás je veľa rôznych psov, ale v službe ne máme čas na hranie, tam má každý svoje povinnosti.“

„Ty chodíš do služby? A aké máš povinnosti? Vieš, ja tiež chodím... ale nie do služby, ani do práce. Ja chodím do škôl za detičkami a rozprávam... no – Backa rozpráva,“ pozrel som previnilo na Backu. „Rozpráva,“ pokračoval som, „o knihách, ktoré sme spolu napísali. Ale to nie je služba, to je skôr zábava. A mám aj žiacku knižku,“ stihol som sa rýchlo pochváliť. Havina ma pozorne počúvala, ale pritom jedným okom striehla na každý pohyb svojej dvojnoháčky, pripravená okamžite vykonať akýkoľvek príkaz.

Aká je táto havina poslušná, s obdivom som sledoval novú kamošku. O mne sa to veru nedá povedať. A ako krásne aportuje, s uznaním som pokýval hlavou.

„No, nájdú sa aj takíto vzorní psi, ale ja takým vzornáčikom nechcem byť a veru ani nebudem!“ zastrájal som sa, hoci sa ma nikto na nič nepýtal.

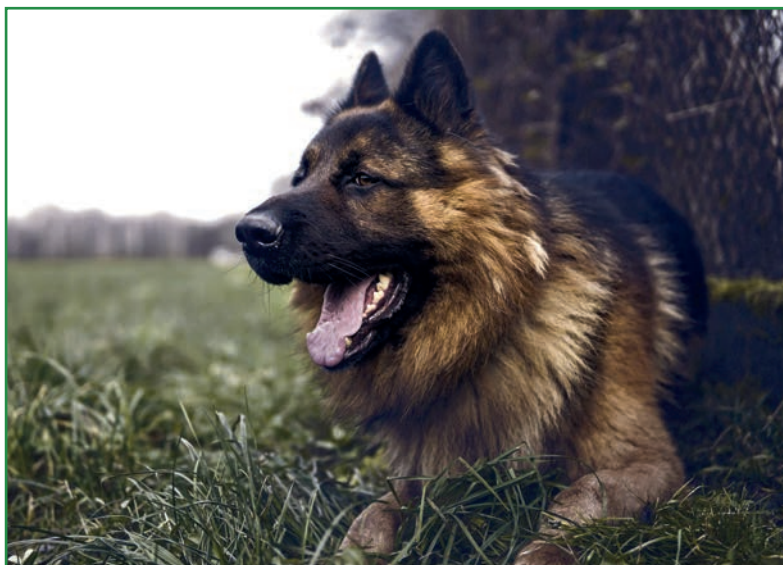
„To vždy takto na slovo počúvaš?“ kývol som hlavou k havine. Tá zdvihla hlavu a oddane sa pozrela na svoju dvojnoháčku.

„Oxy je moja pomocníčka. Viete – ona je policajný pes a slúži so mnou už niekoľko rokov. Svoje povinnosti si plní tak ako žiadny iný pes. Veď ani ja by som ju za žiadneho iného nevymenila. Však, Oxanka?“ pani sa pozrela na svoju sučku a s láskou ju poškrabkala za ušami.

Teraz už tomu rozumiem! Ona je policajтка – s úctou som sa pozrel na paniu aj na tú jej policajnú sučku. Vydržalo mi to len chvíľku. Zrazu som vyskočil najvyššie, ako som vedel, a pani policajтке som na privítanie a zoznámenie dal veľkú uslintanú psiu pusinku. Lebo – chlapi a psi sa nebozkávajú, ale pes predsa môže dať policajтке i jej psovi božtek. Zvlášť, ak ten pes je – havina!

Takto som sa zoznámil s policajtkou Norou a jej Oxy.

Nielen moji dvojnoháči sa spriatelili s Norou a Oxy. Aj ja som si veľmi oblúbil tú múdru havinu, ktorá mi pripomínala Dericka. Tak sme sa začali na psej lúčke stretávať. Pravdaže – len keď nebola v službe. Raz som ju zazrel v policajnom aute a takmer som ju nespoznal. Tvárila sa vážne ako generál a mňa si vôbec nevšimla. Určite spolu s Norou naháňali nejakého zločinca. Keď však príde na našu lúčku, vtedy nie je v službe. Je vysmiata, šťastná ako iní psi a s vyplazeným jazykom hlasno breše. Tak, že sa to ozýva široko-ďaleko po celom sídlisku. Určite sa teší, že len ako sa k nám prisťahovala, hneď získala takého krásneho a múdreho kamoša – mňa! Keby tak Backa vedela, aké myšlienky sa mi prehánajú v hlave! Hneď by ma patrične usmernila. Ale nevie – rozpráva sa s Norou a ja viem, že z týchto stretnutí a rozprávání budú zas zaujímavé príbehy: nielen tie, ktoré zažila s Oxy, ale aj príbehy jej kamošov – policajtov a ich psov.

Veselá Oxy, keď nie je v službe

PSOVOD JOZEF A DOREK

„Policajt Jozef je jeden z mojich najstarších kolegov,“ začala svoje rozprávanie Nora. „Mnohým z nás, ktorí sme začínali ako mladí nadšení policajti, poradil a pomohol. Jozef je psovod s takmer tridsaťročnou praxou a počas rokov služby prežil rôzne situácie – väčšinou vážne, ale niekedy aj úsmevné. Jeho verným ‚parťákom‘ v službe, ale i mimo služby bol Dorek, ktorému sa venoval každý deň od jeho narodenia. Ale viete čo, príďte k nám na oddelenie – zoznámite sa s ním a on vám porozpráva o Dorekovi. Dozviete sa mnoho zaujímavostí z našej práce.“

V očakávaní niečoho mimoriadneho a s patričným rešpektom som sa spolu s mojimi dvojnoháčmi ocitol v policajnej škole. Spôsobne, takmer ako na výstave, som kráčal vedľa Jarkovej nohy a obzeral som sa okolo seba. Všetko ma zaujímalo. Vtom som ho zbadal – oproti šiel policajt v maskáčovej uniforme a vedľa neho disciplinovane vykračoval pes. Takmer ako Rex z televízie. Múdre oči sa na mňa pozreli a ja som rýchlo ani nevedel, či mu mám na pozdrav zahavkať alebo podať labku. V jednej chvíli som mu chcel dokonca aj salutovať, ako som to videl u policajtov. Veď ten pes je iste veľká policajná

šarža! Zdvihol som labku, ale tak, ako to robia policajti, sa mi nepodarilo. Tak som len tak skromne zahavkal hav-hav.

Jozef sa na mňa usmial, potriasol mojou labou a opýtal sa mňa i dvojnoháčov:

„Tak vás zaujíma naša práca?“ Keď mu Backa ukázala knihy, ktoré sme my dvaja spolu napísali, usmial sa na mňa: „Tak to si ty, na tých obáľkach! Poďte, poprechádzame sa s našimi psami po areáli a ja vám porozprávam všetko od začiatku, aké to je, keď sa psík narodí. Poviem vám o výcviku, lebo nie každý pes, ktorý sa tu narodí, je vhodný na vykonávanie práce policajného psa. Musí byť inteligentný, disciplinovaný, vedieť reagovať na povel a vedieť aj správne vyhodnotiť i zložitú situáciu. Len taký bude dobrým policajným psom. A najlepším z nich bol Dorek,“ zaspomínal si.

„Veľmi dôležitý je aj vzťah policajta a jeho psa,“ pokračoval.

„Dorek bol jeden z mojich najlepších psích priateľov a parťákov v službe. Dožil sa bez dvoch týždňov štrnásť rokov a bol to pes, na ktorého nikdy nezabudnem. Verný, múdry, skvelý.“

Kapitán Jozef a jeho verný
pes Dorek na výcviku